Riječ urednice

Iako se čini da humanistika (a s njom i klasična filologija) polako odlazi u ropotarnicu povijesti i da postaje potpuno nepotrebna i nezanimljiva, ipak mnoštvo recentnih kulturnih i društvenih događanja vezanih uz teme koje se tiču antičke civilizacije, ali i cjelokupne hrvatske latinističke baštine opovrgava te pesimistične procjene.

Na klasičnofilološkoj sceni istražuju i djeluju znanstvenici svih generacija, u obrazovnim institucijama aktivni su profesori i njihovi studenti i učenici, u kazalištima se prikazuju predstave s antičkim temama, a grčka i rimska kultura promoviraju se i populariziraju na raznorazne načine. Dio tih događanja i manifestacija prikazan je i u ovom broju LATINA ET GRAECA u rubrikama DOGODILO SE te PRIKAZI I RECENZIJE.

Ukoliko ste skloniji ljetne vrućine provesti u rashlađenom prostoru uz neko zanimljivo štivo, preporučujemo da pročitate radove iz rubrike TEME: jedan govori o prikazu Herakla u popularnoj kulturi, osobito na filmu i televiziji, a drugi detaljno obrađuje specifičnu skupinu arheoloških predmeta – rimske lutke (*pupae*). A i dalje zavaljeni u ležaljku pod šarenim suncobranom možete krenuti put zapadne obale Afrike i ploveći zajedno s Kartažaninom Hanonom posjetiti „gorile", po prvi puta u hrvatskom PRIJEVODU.

Uz već stalne suradnike i teme u rubrikama LOOMEN EDUCATIONIS i I TO JE ANTIKA, od ovog će nas broja nadalje mladi rimski patricij Gaj upoznavati s antičkim rimskim običajima vezanim uz jelo i piće.

U ovoj godini obilježavamo i dvadesetu obljetnicu Instituta za klasične jezike i antičku civilizaciju *Latina et Graeca*, a sljedeći broj časopisa bit će jubilarni pedeseti, pa tim povodom pripremamo i specijalno izdanje.

Novosti i tema očito ne manjka; nadajmo se da će dostajati za čitanje tijekom ljetnih praznika. Ako ipak poželite protegnuti noge, možete na neku od predstava ili izložbi čije prikaze donosimo, a ako se nađete u blizini Banjavčićeve ulice u Zagrebu, svakako otiđite pogledati Jupitera prije nego što ponovno nestane.

A u ljeto i ljetnu bezbrižnu svakodnevicu neka nas uvede Hesiod:

ἦμος δὲ σκόλυμός τ᾽ ἀνθεῖ καὶ ἠχέτα τέττιξ
δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ᾽ ἀοιδὴν
πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
τῆμος πιότataί τ᾽ αἶγες καὶ οἶνος ἄριστος,
μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τοι ἄνδρες
εἰσίν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος: ἀλλὰ τότ᾽ ἤδη
εἴη πετραίη τε σκιὴ καὶ βίβλινος οἶνος,
μάζα τ᾽ ἀμολγαίη γάλα τ᾽ αἰγῶν σβεννυμενάων,
καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μή πω τετοκυίης
πρωτογόνων τ᾽ ἐρίφων: ἐπὶ δ᾽ αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα,
κρήνης τ᾽ αἰενάου καὶ ἀπορρύτου, ἥτ᾽ ἀθόλωτος,
τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἴνου.

Hes. *op.* 582–596

Kada pak češljuga cvjeta i kada zaglušni cvrčak
Koji na drvetu sjedi već glasnu izvodi pjesmu
Žustro pod krilima svojim u doba zamorna ljeta,
Tada su najdeblje koze i vino je najbolje tada,
Žene su pohotne više no ikad, muškarci pak tromi
Zbòg toga što im glavu i koljena Sirius pali,
Dok im je koža suha od žege. Ej da mi je tada
Gdjegod pećinskog hlada i da mi je biblinskog vina,
Ječmena hljeba i mlijeka od koza što više ne doje,
Mesa junice pasle u šumi ne teleć se još i
Jarećih prvēnācā, pa napit se žarkoga vina
U hladovini sjedeć i srce nasitiv jelom,
Licem spram Zefira se okrenuv što ugodno puše,
S izvora nèpresušna što teče i zamućen nije
Triput izliti vode za žrtvu, a četvrti vina!

(preveo: Branimir Glavičić)

Tamara Tvrtković